

Redaktionelt forord

I 1927 så tidsskriftet Økonomi & Politik dagens lys første gang. Vi kører nu på 87. år-gang! Det er lidt af en præstation. Med gennemsnitligt 5-6 artikler per nummer plus alt det løse svarer det til, at i omegnen af 2.000 videnskabelige artikler er blevet publiceret i tidsskriftet over årene. Og forskningen er kommet langt omkring. Selvom tidsskriftets navn indikerer, at det særligt er politologiske og samfundsøkonomiske temaer, der skrives om, er alle samfundsfaglige og en række humanistiske forskningsdiscipliner repræsenteret i tidsskriftet. Det er samfundsrelevansen og det gode forskningsmæssige håndværk, der er i centrum.

I de senere år har tidsskriftet været organiseret i såkaldte temanumre – det vil sige, at der fra udgivelse til udgivelse gøres et forsøg på at samle et antal artikler, der belyser et afgrænset emne med forskellige, gerne konkurrerende, teoretiske afsæt og gerne med anvendelse af flere forskningsmetoder og flere typer data og cases. Sideløbende med disse temanumre modtager redaktionen imidlertid også artikelforslag fra forfattere »uden for tema«. På samme måde som alle andre bidrag i tidsskriftet udsendes disse indsendte artikler til anonym fagfællebedømmelse. I dette nummer af Økonomi & Politik har vi valgt at samle nogle af disse indsendte artikler op og lade dem få deres helt eget nummer. Som man vil kunne se er dette nummer et godt eksempel på, hvor stort et fagområde Økonomi & Politik dækker. Sammensætning

gen af artikler illustrerer desuden, at bidrag i Økonomi & Politik er forfattet af såvel forskere som embedsmænd, der hver for sig og sammen er med til at gøre os alle sammen klogere på vigtige samfundsforhold.

Hans Bonde peger i den første artikel på nogle af de vanskelige dilemmaer, der opstår når to forskellige og ligeværdige værdisæt søges realiseret i politikdannelsen. Et godt eksempel på, at der kan opstå en decideret værdikonflikt, kan man iagttage i universiteternes forsøg på at anlægge et særligt kønsperspektiv på den ansættelsesprocedure, der gælder for forskere. På den ene side søger universiteterne at fremme en form for ligestilling mellem kønnene ved at udvikle forskellige incitamentsstrukturer, der positivt diskriminerer kvindelige forskere. I samme proces kommer universiteterne imidlertid i konflikt med etablerede værdier som fairness, meritokrati og retfærdighed.

I *Carsten Staurs* artikel får vi et godt indtryk af, hvad oprettelsen af den fælles europæiske udenrigstjeneste i 2009 har gjort for at understøtte EU's evne og mulighed for at være aktør og arena på den internationale scene. Blandt andet i FN-sammenhæng har man kunnet iagttage, at EU har fået nye roller. EU her eksempelvis med sin udvidede observatørstatus fået taleret og mulighed for at fremsætte forslag i FN's Generalforsamling. Men det er ikke alle steder i FN-systemet, at EU formår at spille en hovedrolle. I

hverken Sikkerhedsrådet eller i FN's Menneskerettighedsråd spiller EU endnu den store rolle. For et lille land som Danmark vil det typisk være en fordel, at EU er en vigtig aktør. Det vil ofte forøge lydstyrken af den danske stemme på den internationale scene, og ikke mindst give adgang til en masse ekstra information.

Lasse Aaskoven er i sit bidrag interesseret i at undersøge, hvilke implikationer det kan have, at der i nogle politiske systemer er en tradition for at udnævne embedsmænd, ikke i første omgang på grundlag af meritokratiske principper, men derimod på grundlag af politisk tilhørsforhold. Problemstillingen dukker ofte op herhjemme ved regeringsskift, og når der opstår skandaler, der involverer topembedsmænd. Skal vi have flere særlige rådgivere, skal vi introducere politiske kabinetter, og skal vi have statssekretærer i stedet for de nuværende departementschefer? Aaskoven påviser i sit bidrag, at der eksisterer en signifikant positiv relation mellem politisk udpegede embedsmænd og korruptionsniveauet i et land – vel at mærke i OECD-landene! Én forklaring blandt flere kan være, at meritokratisk udnævnte embedsmænd sidder nogenlunde sikkert i jobbet, så længe der kan påvises ordentlig embedsførelse. Det gælder ikke for politisk udnævnte embedsmænd, der med henblik på fremtidig karrierer hele tiden

må supplere sit personlige netværk med solide og potentielt nyttige kontakter.

I dette særlige nummer af Økonomi & Politik har vi også fornøjelsen af at kunne levere hele to politiske kronikker af *Lars Bille*, der tilsammen dækker år 2013. For dem, der skulle have glemt det, handlede 2013 blandt andet om en »Vækstplan.DK« til et samlet beløb frem til 2020 på 75 milliarder kroner, KL's lockout af lærerne, en skolereform, en ny offentlighedslov, en ministerrokade, GGGI-sagen, endnu en ministerrokade, et kommunalvalg og en rekordhurtig forhandling mellem regeringen og venstre og de konservative om finansloven. Et begivenhedsrigt år i dansk politik.

I forlængelse af disse fem artikler indeholder dette nummer af Økonomi & Politik også to såkaldte review-essays, der med udgangspunkt i én eller flere aktuelle bøger udfolder et bredere argument om en samfundsrelevant problemstilling. *Mette Wier* diskuterer politik, forvaltning og ledelse i det kommunale sundhedsvæsen, mens *Otto Brøns-Petersen* kaster et kritisk blik på lighed og ulighed i den moderne velfærdsstat. Nummeret sluttes af med boganmeldelser af *Ole P. Kristensen*, *Jørn-Henrik Petersen* og *Peter Nedergaard*.

Martin Marcussen

Ansvarshavende redaktør